

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
2022 р.

ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИКА

	для здобувачів вищої освіти
спеціальності	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
освітнього рівня	перший (бакалаврський)
освітньої програми	023.00.01 «Образотворче мистецтво»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	0481/22
	(прізвище, ініціали)
	2022 р.

образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № __ від «__» _____ 2021 р.

Секретар Ольга КОНОВАЛОВА

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 7 від «27» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва Ольга ШКОЛЬНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

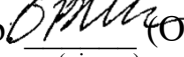
«__» _____ 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» Ольга КОНОВАЛОВА

Робочу програму перевірено
«__» _____ 2021 р.

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 2022/2023 н.р. (підпис) (О. В. Школьна), «17» серпня 2022 р., протокол № 2 (ПБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

1. Опис виробничої (педагогічної) практики

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання	
	Денна	Заочна
Виробнича (педагогічна) практика		
Вид практики	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	6 / 180	-
Курс	3	-
Семестр	6	-
Кількість змістовних компонентів з розподілом:	3	-
Обсяг кредитів	6	-
Тривалість (у тижнях)	4	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. Бази практики

Виробнича (педагогічна) практика проводиться на базі закладів загальної середньої освіти комунальної та приватної форм власності, з якими заключні договори про проведення практики студентів Університету.

Орієнтовний перелік баз практики:

1. Спеціалізована школа I-III ступенів № 265 м. Києва з поглибленим вивченням предметів художньо-естетичного циклу (Договір № 11/19-ФЗФВС від 25.01.2019 р. Дійсний до 25.01.2024 р.) (комунальна форма власності);
2. Спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів з поглибленим вивченням предметів художньо-естетичного циклу №302 міста Києва (Договір № 167/19-ІЛ від 21.10.2019 р. Дійсний до 30.06.2022 р.) (комунальна форма власності);
3. Навчальний заклад «Європейський колегіум» (Договір № 178/19-ІМ від 05.11.2019 р. Дійсний до 05.11.2024 р.) (приватна форма власності).

3. Мета і завдання практики

Мета виробничої (педагогічної) практики – формування у студентів, майбутніх вчителів образотворчого мистецтва, умінь здійснювати художньо-естетичне виховання та навчальну діяльність з предмету «Образотворче мистецтво» на базі сформованих у них компетенцій та знань з основ теорії методики, педагогіки, психології та фахових дисциплін; здатності поєднувати теоретичні знання з практичною діяльністю, вирішувати конкретні навчально-методичні завдання відповідно до умов педагогічного процесу у ЗЗСО.

Навчальні завдання виробничої (педагогічної) практики

- формування професійно-педагогічної компетентності майбутнього вчителя образотворчого мистецтва, психологічної готовності до роботи в ЗЗСО;
- вивчення організаційної структури та особливостей функціонування ЗЗСО;

- поглиблення і закріплення теоретичних знань з фахових та педагогічних дисциплін, методики навчально-виховної роботи у процесі вирішення конкретних завдань в основній школі;
- здійснення спостереження елементів педагогічного процесу; формування навичок структурного аналізу уроків (з урахуванням особливостей викладання образотворчого мистецтва у ЗЗСО) та самоаналізу виховного заходу;
- формування здатності творчо розробляти та проводити уроки образотворчого мистецтва в основній школі, здійснювати виховну роботу, свідомо використовуючи ефективні форми організації, методи та прийоми навчання;
- виховання професійно значущих якостей особистості вчителя образотворчого мистецтва.

У результаті проходження практики відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

- ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
- ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії
- ЗК 12. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності
- СК 13. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.

4. Результати проходження практики

У результаті проходження практики студенти виявляють:

- здатність до розуміння ролі образотворчого мистецтва в суспільному житті з метою дотримання етичних принципів у професійній діяльності, демократичного спілкування та спрямування власної творчості на соціальні проблеми.
- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації психолого-педагогічного та методичного характеру з різних джерел; до творчого та професійно-ділового спілкування з педагогічним колективом та учнями ЗЗСО із застосуванням фахової термінології; до організації ефективних міжособистісних і професійних комунікацій у колективі.
- здатність до організації та керування процесом художньо-творчого розвитку школярів з урахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей, стимулювання інтересу, активності учнів, прагнення до

засвоєння знань з образотворчого мистецтва та художньо-практичної діяльності.

- готовність до естетизації кабінету образотворчого мистецтва у ЗЗСО, до художньо-творчої самореалізації та розвитку професійних якостей.
- виявляє здатність до складання планів-конспектів окремих уроків та серії уроків за темою з урахуванням вікових особливостей і рівнів підготовки учнів основної школи;
- здатність до чіткого визначення типу, мети, завдань і структури уроків образотворчого мистецтва у ЗЗСО, моделювання та проведення уроків різних типів з предмету «Образотворче мистецтво» і позакласних виховних заходів мистецтвознавчого напрямку, використовуючи систему міжпредметних зв'язків;
- здатність добирати наочність, самостійно виготовляти методичні посібники, дидактичний матеріал, відповідно до мети і завдань уроку;
- здатність підвищувати результативність навчально-виховного процесу, завдяки вмілому застосуванню ТЗН у процесі проведення уроків та позакласних виховних заходів;
- вміння здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об'єктивну самооцінку власної педагогічної діяльності.
- здатність до самостійного прийняття сміливих рішень, генерування нових оригінальних ідей, до самокритики задля бажання досягти успіху, публічно захищати результати власних досліджень.

Практика проводиться відповідно до графіку проведення практик, затвердженого навчальним відділом Київського університету імені Бориса Грінченка. Керівництво практикою здійснюють викладачі кафедри образотворчого мистецтва. Керівників від бази практики призначає директор ЗЗСО наказом по закладу.

Результати навчання:

- РН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.
- РН 12. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.
- РН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

5. Структура виробничої (педагогічної) практики

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Етап 1. Підготовча робота практиканта	
1. Установча конференція	2
2. Вивчення питань організації навчально-виховного процесу школи	10
3. Педагогічне спостереження уроків проведених вчителем, фіксація записів у щоденнику	60
Разом	72

Етап 2. Активний етап роботи практиканта: проведення уроків образотворчого мистецтва та позаурочного виховного заходу	
1. Розробка та проведення уроків образотворчого мистецтва	56
2. Організація та проведення позаурочного виховного заходу мистецтвознавчого характеру для учнів основної школи (групова форма роботи)	14
3. Педагогічне спостереження уроків проведених практикантами та фіксація записів у щоденнику	20
Разом	90
Етап 3. Звітно-підсумкова діяльність студента-практиканта	
1. Проведення структурного аналізу уроку і самоаналізу позаурочного виховного заходу.	10
2. Оформлення звітної документації	6
3. Звітна конференція	2
Разом	18
Усього	180

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації і проведення практики

Етап №1: Підготовча робота практиканта (72 год.)

1. Установча конференція (2 год.). Ознайомлення з програмою та змістом виробничої (педагогічної) практики, умовами її проведення, правилами заповнення документації, вимогами до звітності та оцінювання її результатів.

2. Вивчення питань організації навчально-виховного процесу школи. (10 год.). Знайомство з адміністрацією школи та керівником від бази практики. Вивчення питань організації навчально-виховного процесу школи, правилами внутрішнього розпорядку, розкладом уроків ОМ. Ознайомлення зі змістом та правилами заповнення шкільної педагогічної документації. Складання індивідуального плану студента-практиканта на період виробничої практики.

3. Педагогічне спостереження уроків та фіксація записів у щоденнику. (60 год.). Ознайомлення з обладнанням, технічним оснащенням, навчально-методичним забезпеченням кабінету образотворчого мистецтва. Узгодження з керівником плану спостереження уроків образотворчого мистецтва. Вивчення навчальної програми, за якою працює вчитель, змістом навчального матеріалу і вимог до знань та вмінь учнів після його засвоєння.

Педагогічне спостереження уроків, фіксація записів та виконання педагогічних малюнків у щоденнику.

Етап №2: Активний етап роботи практиканта: проведення уроків образотворчого мистецтва та позаурочного виховного заходу. (90 год.)

1. Розроблення та проведення уроків образотворчого мистецтва. (56 год.). Ознайомлення з календарно-тематичним та поурочними планами вчителя. Узгодження плану проведення уроків

(відповідно до державних програм галузі «Мистецтво» в основній школі), їх тематики, змісту, мети, завдань.

Здійснення підготовки до проведення уроків образотворчого мистецтва для учнів основної школи: пошук та опрацювання методичної літератури, розроблення дидактичних матеріалів, виготовлення пед. малюнків, добір візуального ряду, створення презентацій. Проведення уроків (чотири).

2. Організація та проведення позаурочного виховного заходу мистецтвознавчого характеру для учнів основної школи (групова форма роботи). (14 год.). Ознайомлення з плануванням позаурочної роботи вчителя, визначення теми для проведення виховного заходу мистецтвознавчого напрямку для учнів основної школи.

Узгодження з керівником дати, змісту, форми організації позаурочного виховного заходу (вікторина, КВК, майстер-клас, квест, екскурсія тощо), складання плану підготовки до його проведення.

Організація студентських груп та розподіл обов'язків у кожній групі. Здійснення підготовки до проведення: пошук методичної літератури, розробка сценарію, підготовка текстового матеріалу заходу, виготовлення методичних матеріалів, презентації тощо.

Організація та проведення позаурочного виховного заходу.

3. Педагогічне спостереження уроків проведених практикантами, фіксація записів у щоденнику. (20 год.). Педагогічне спостереження уроків, фіксація особистісних вражень та виконання педагогічних малюнків у щоденнику.

Етап №3: Звітно-підсумкова діяльність студента-практиканта. (18 год.)

1. Проведення структурного аналізу уроку та самоаналізу позаурочного виховного заходу. (10 год.). Проведення структурного аналізу одного уроку (проведеного студентом), визначення ефективності проведення основних його етапів, шляхів усунення недоліків з урахуванням причин їх виникнення за конкретних умов проведення.

Проведення самоаналізу позаурочного виховного заходу, визначення проблемних питань і труднощів, які виникали під час його підготовки, організації та проведення.

2. Оформлення звітної документації. (6 год.). Оформлення щоденника виробничої практики (педагогічної), написання звіту про її проходження. Підготовка до звітної конференції: розробка звітної доповіді та презентації (PowerPoint), які висвітлюють участь студента в усіх видах діяльності, зазначених завданнями практики (групова робота).

3. Звітна конференція. (2 год.). Звітна конференція є основною формою контролю за проходженням практики, яка проводиться через тиждень після її закінчення. Темі виступів студентів визначається відповідно до специфіки навчально-виховного процесу ЗЗСО, у якому проходила практика.

У виступі:

- Висвітлюються: позитивні та негативні сторони практики, що були відзначені студентами у процесі її проходження; цікаві педагогічні й методичні знахідки колективу школи з метою підвищення якості навчання, розвитку і виховання школярів; якість підготовки студентів до проведення уроків, їхня готовність до самостійної професійної діяльності.
- Звертається увага на: забезпечення уроків образотворчого мистецтва ТЗН, наочними та звуковими посібниками, методичним, ілюстративним, роздавальним матеріалом; вміння студентів-практикантів творчо проводити уроки, ефективно поєднувати на уроці різні форми організації навчально-виховного процесу та методи навчання, використовувати зв'язки з іншими навчальними предметами, стимулювати активність та ініціативу школярів; проблемні питання й труднощі, які виникали у студентів під час підготовки та проведення уроків, організації позаурочних виховних заходів.

6.2. Завдання для самостійної роботи для студентів-практикантів

1. Ведення щоденника з фіксацією спостережень уроків та пед. малюнків
2. Розробка авторських конспектів уроків (відповідно до Державних програм галузі «Мистецтво»)
3. Розробка й виготовлення методичних матеріалів та презентації для проведення уроків
4. Проведення аналізу уроку
5. Розробка сценарію та презентації для проведення виховного заходу (групова форма роботи)
6. Розробка та виготовлення дидактичного матеріалу для проведення виховного заходу
7. Проведення самоаналізу виховного заходу

6.3. Обов'язки студентів під час проходження практики

Студенти зобов'язані:

- Під час установчої конференції (до початку практики) ознайомитися із розпорядженням директора Інституту мистецтв про проведення практики; отримати від викладача-керівника копію розпорядження про направлення на базу практики, програму практики та інші методичні матеріали, передбачені програмою, та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів та форм звітності;
- Своєчасно прибути на базу практики;
- Ознайомитися з правилами техніки безпеки, охорони праці, внутрішнього трудового розпорядку установи і суворо їх дотримуватися;
- У повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики;
- Нести відповідальність за виконану роботу;
- Своєчасно оформити звітну документацію;
- Захистити звіт про проходження практики.

Тривалість робочого часу студентів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України та іншими

законодавчими актами, що встановлюють соціально-трудові відносини, і складає для студентів віком від 18 років і старше не більше 40 годин на тиждень.

6.4. Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики

До обов'язків викладача-керівника від Університету входить:

- Участь у розподілі студентів за базами практики;
- Ознайомлення студентів з програмою практики, метою, завданнями, критеріями оцінювання, системою та формами звітності;
- Контроль за своєчасним прибуттям студентів до бази практики та її відвідуванням, виконанням студентами програми практики та індивідуального завдання, строків її проведення, правил внутрішнього трудового розпорядку баз практики;
- Отримання від адміністрації бази практики витягу з наказу про прийняття студентів на практику із зазначення строків та призначенням безпосередніх керівників від установи;
- Забезпечення, разом з керівниками від бази практики, якісного проходження практики відповідно до затвердженої програми;
- Контроль умов праці і побуту студентів на базі практики, проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;
- Надання методичної допомоги студентам під час виконання завдань практики, проведення консультацій щодо ведення звітної документації;
- Участь в установчій та звітній конференціях;
- Участь у комісії із захисту студентських звітів про практику та передавання їх на кафедру для зберігання; оцінювання результатів проходження практики;
- Забезпечення своєчасного оформлення і надання документації, що стосується оплати праці керівникам від бази практики.

До обов'язків керівника практики від ЗЗСО, що здійснює загальне керівництво практикою входить:

- Прийняття студентів на практику згідно з календарним планом;
- Розподіл студентів між класами для проходження практики;
- Видача витягу з наказу про прийняття студентів на практику із зазначення строків та призначенням безпосередніх керівників від установи з числа постійно працюючих кваліфікованих спеціалістів;
- Створення належних умов для виконання студентами програми практики, не допущення їх використання до зайняття посад та виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху;
- Забезпечення студентам безпечних умов праці, організація проведення інструктажів з охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки відповідними фахівцями;
- Надання студентам-практикантам можливості користування наявними бібліотеками, лабораторіями, матеріально-технічними засобами,

інформаційними ресурсами та іншими документами, необхідними для виконання програми практики;

- Забезпечення обліку виходу на роботу студентів-практикантів, контроль дотримання ними правил внутрішнього розпорядку.

До обов'язків безпосереднього керівника практики від ЗЗСО входить:

- Інструктажі з техніки безпеки і протипожежної безпеки в закладі та класі при виконанні завдань практики;

- Ознайомлення студентів-практикантів з організацією роботи та функціональними обов'язками вчителя;

- Забезпечення та контроль виконання студентами-практикантами програми практики, допомога в підборі матеріалу для виконання дидактичних матеріалів до уроків;

- Оцінка якості проведених занять студентами-практикантами, складання характеристик з відображенням у них таких складових: виконання програми практики, якості професійних знань та вмінь, набутих практичних навичок, відношення студентів до роботи.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Види діяльності	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
			За одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1	Розробка авторських конспектів уроків (відповідно до Державних програм галузі «Мистецтво»)	Конспекти уроків	5	4	20
2	Розробка й виготовлення методичних матеріалів та презентації для проведення уроків	Методичні матеріали, презентація	10	4	40
3	Організація та проведення уроків	Щоденник	5	4	20
4	Розробка сценарію та презентації для проведення виховного заходу (групова форма роботи)	Сценарій заходу, презентація	5	1	5
5	Розробка та виготовлення дидактичного матеріалу для проведення виховного заходу	Дидактичні матеріали	5	1	5
6	Організація та проведення виховного заходу	Щоденник	5	1	5
7	Проведення аналізу уроку	Щоденник	5	1	5
8	Проведення самоаналізу виховного заходу	Щоденник	5	1	5
9	Складання індивідуального плану роботи	Щоденник	5	1	5

10	Ведення щоденника з фіксацією спостережень уроків та пед. малюнків	Щоденник	20	1	20
11	Участь у роботі звітної конференції, розробці презентації (PowerPoint)	Звіт про практику, папка з документами	5	1	5
12	Ставлення студента до практики (якість відвідування, своєчасне подання звітних матеріалів)	Характеристика керівника	5	1	5
Максимальна кількість балів					140
Коефіцієнт визначення успішності					1,4
Підсумковий рейтинговий бал					100

7.2. Перелік звітної документації

Звітна документація здається студентом у папці формату А4 з титульним аркушем по завершенню проходження практики протягом наступного тижня керівнику практики від ЗВО на кафедрі. Аналіз звітних документів практиканта дозволяє керівнику практики зробити висновки про якість виконаної студентом роботи, ступінь його підготовленості до самостійної навчально-виховної діяльності у загальноосвітньому навчальному закладі, ставлення до обраної професії.

До звітної документації входять:

1. Щоденник практики, який студент заповнює протягом усього періоду проходження практики (виробничої переддипломної педагогічної).
2. Характеристика студента-практиканта з підсумковою оцінкою керівника від бази практики, підписана і завірена директором школи.
3. Звіт студента-практиканта.
4. Плани-конспекти та презентації чотирьох авторських уроків.
5. Структурний аналіз одного з уроків, проведених студентами.
6. Сценарій і презентація до виховного заходу.
7. Розроблений власноруч методичний матеріал.

Робота студента оцінюватиметься за такими параметрами:

- рівень виконання індивідуального плану роботи;
- охайність ведення щоденника спостережень уроків;
- оцінки за розробку планів-конспектів та презентації для проведення уроків (чотири);
- оцінка за структурний аналіз одного уроку;
- оцінка за розробку сценарію, презентації, організацію та проведення виховного заходу;
- оцінка за самоаналіз проведеного виховного заходу;
- методичні та художньо-практичні вміння (доцільність добору наочного ряду, якість розробки та виготовлення дидактичного матеріалу до уроків та виховного заходу, з урахуванням їх відповідності вимогам програм галузі «Мистецтво» та вікових особливостей учнів);

- участь у роботі установчої та звітної конференцій, розробці презентації (PowerPoint), яка висвітлює участь студента в усіх видах діяльності, зазначених завданнями практики (групова робота);
- якість відвідування та ставлення студента до практики;
- своєчасне подання керівнику звітних матеріалів;
- творчий підхід до вирішення питань організації виховання та навчання школярів у сучасних закладах освіти.

7.3. Вимоги до звіту про практику

У звіті студент-практикант висвітлює короткий зміст проведеної роботи, в ньому відображено позитивні й негативні сторони практики, сформульовано особисті поради та зауваження, самооцінка власної діяльності. Отже, звіт відбиває рівень підготовки студента до навчальної та виховної роботи з класом у сучасних закладах освіти, рівень його загальної культури, ставлення до практики, сприяє виробленню навичок самоосвіти і самоконтролю. Це дає керівникам практики можливість врахувати і винести проблемні питання на обговорення у процесі проведення звітної конференції та спеціальне опрацювання під час аудиторних занять.

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль виконання завдань практики здійснюється після її завершення у формі звітної конференції. Оцінка за практику виставляється за наявності звітної документації з урахуванням рейтингових балів за видами діяльності практиканта, вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку студента за підписом керівника.

Критерії оцінювання	Оцінка
Ставиться за: відмінну підготовку та виконання усіх завдань практики у повному обсязі, виявлення здатності: творчо застосовувати набуті знання та вміння з фаху; самостійно й методично грамотно розробляти (плани-конспекти, сценарії) і проводити уроки та позаурочні виховні заходи із застосуванням інноваційних технологій педагогічної діяльності; будувати стосунки з учнями на засадах толерантності та співтворчості; обґрунтовано робити висновки на основі самоаналізу проведених уроків; здатність самостійно організовувати позаурочну виховну роботу, враховуючи вікові особливості й потреби молодших підлітків, продемонструвати ініціативність та відповідальне ставлення до практики загалом, своєчасно подані у встановлений термін звітні матеріали, які містять усі структурні елементи, визначені програмою.	Відмінно

<p>Ставиться якщо: завдання практики виконані правильно, але недостатньо повно; студент виявив достатньо високий рівень знань, умінь, здатність самостійно й методично грамотно розробляти (плани-конспекти, сценарії) і проводити уроки та позаурочні виховні заходи, але не застосовував при цьому інноваційних технологій педагогічної діяльності, проведені уроки вирізнялися традиційністю підходів до організації навчання школярів; у звітній документації практиканта виявлено уміння вірно, але недостатньо обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі аналізу проведених уроків та позаурочних заходів; готовність самостійно організовувати навчально-виховну роботу, враховуючи специфіку та потреби молодших підлітків; продемонструвати активність, старанність відповідальне ставлення до виконання усіх завдань практики; звітні матеріали подані своєчасно, у встановлений термін, містять усі структурні елементи, визначені програмою.</p>	Дуже добре
<p>Ставиться, якщо: завдання практики виконані правильно, але недостатньо повно; студент в цілому виявив: добрий рівень знань, умінь, навичок, але з незначною кількістю методичних помилок; здатність методично грамотно, але недостатньо самостійно розробляти (плани-конспекти, сценарії) і проводити уроки та позаурочні виховні заходи, при цьому проведені уроки вирізнялися наявністю шаблонного підходу до організації навчання школярів; у звітній документації недостатньо виявлено уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі аналізу проведених уроків та позаурочних заходів; студент виявив готовність: самостійно організовувати навчально-виховну роботу, але не завжди враховував вікові особливості молодших підлітків; продемонстрував активність і старанність у процесі виконання усіх завдань практики; звітні матеріали подані своєчасно, у встановлений термін, містять усі структурні елементи, при цьому студент виявляв відповідальне ставлення до виконання усіх завдань практики.</p>	Добре
<p>Ставиться, якщо: завдання практики виконано в неповному обсязі, у процесі їх виконання допускалися помилки; студент в цілому виявив: посередній рівень знань, умінь, навичок із значною кількістю недоліків; невміння методично грамотно і самостійно розробляти (плани-конспекти, сценарії), проводити уроки та організовувати позаурочні виховні заходи; у звітній документації практиканта відсутні обґрунтовані висновки з питань проходження практики; студент не виявив здатності самостійно організовувати навчально-виховну роботу, продемонструвати старанність у процесі виконання завдань практики, не завжди враховував специфіку та потреби молодших підлітків; звітна документація оформлена з помилками, неохайно, подана не своєчасно, не містить усіх структурних елементів, визначених програмою практики; ставлення студента до виконання завдань практики не завжди відповідальне.</p>	Задовільно
<p>Ставиться, якщо: завдання педагогічної практики виконано в неповному обсязі, у процесі їх виконання виявлено чимало помилок; студент виявив: мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, навичок; невміння методично грамотно і самостійно розробляти (плани-конспекти, сценарії), проводити уроки та організовувати позаурочні виховні заходи; усі завдання практики були виконані, але допущено значну кількість помилок і неточностей; у звітній документації практиканта відсутні висновки з питань проходження практики; студент не виявив здатності самостійно організовувати навчально-виховну роботу, старанності у процесі виконання завдань практики, був неготовим враховувати вікові особливості молодших підлітків; звітна документація оформлена неповно, неохайно, з помилками, подана не своєчасно, не містить усіх структурних елементів, визначених програмою; ставлення студента до виконання завдань практики не завжди відповідальне.</p>	Достатньо

<p>Ставиться, якщо: завдання педагогічної практики не виконані; студент виявив незадовільний рівень знань, умінь; невміння методично грамотно і самостійно розробляти (плани-конспекти, сценарії), проводити уроки та організовувати позаурочні виховні заходи; завдання практики були виконані не в повному обсязі, при цьому допущено значну кількість помилок і неточностей; студент не виявив здатності встановлювати контакти з учнями, самостійно організовувати навчально-виховну роботу в основній школі; старанності у процесі виконання завдань практики, був неготовим до проведення уроків; звітна документація оформлена неповно, неохайно, з помилками, подана не своєчасно, не містить усіх необхідних структурних елементів, визначених програмою практики; ставлення студента до виконання завдань практики вирізняється безвідповідальністю.</p>	Незадовільно з можливістю повторного складання
<p>Ставиться, якщо: завдання виробничої (педагогічної) практики не виконані; пропускалися заняття без поважної причини.</p>	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням

7.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

8. Рекомендовані джерела

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти,

- затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392 (зі змінами і доповненнями 2015 року). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/derj-stand.html>
2. Железняк С. М. Образотворче мистецтво : підруч. для 5-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / С. М. Железняк, О. В. Ламонова. – Київ : Генеза, 2013. – 176 с. Сайт shkola.in.ua. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://shkola.in.ua/69-obrazotvorche-mystetstvo-5-klas-zhelezniak.html>
3. Железняк С. М. Образотворче мистецтво : підруч. для 5-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / С. М. Железняк, О. В. Ламонова. – К. : Генеза, 2013. – 176 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://4book.org/uchebniki-ukraina/5-klas/545-obrazotvorche-mistetstvo-5-klas-zheleznyak>
4. Железняк С. М. Образотворче мистецтво : підруч. для 7-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / С. М. Железняк, О. В. Ламонова. – К. : Генеза, 2015. – 224 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://4book.org/uchebniki-ukraina/7-klas/1904-obrazotvorche-mistetstvo-7-klas-zheleznyak-2015-ukr>
5. Калініченко О. В. Образотворче мистецтво: підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. В. Калініченко, Л. М. Масол. – Харків : Сиція, 2013. – 224 с. : іл. Сайт Шкільні підручники. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchnyk.com.ua/496-obrazotvorche-mistetstvo-kalnchenko-masol-5-klas.html>
6. Калініченко О. В. Образотворче мистецтво : підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. В. Калініченко, Л. М. Масол. – Харків : СИЦІЯ, 2014. – 224 с. : іл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://4book.org/uchebniki-ukraina/6-klas/1500-obrazotvorche-mistetstvo-6-klas-kalinichenko>
7. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2007. – 296 с. (Наявний в бібліотеці Інституту мистецтв в 15 примірниках та електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)
8. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Вища шк., 2002. – 190 с.: іл. (Наявний в бібліотеці Інституту мистецтв в кількості 61 примірників та електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)
9. Масол Л. Методика навчання мистецтва в основній школі: Методичний посібник для вчителів / Людмила Масол. – К.: Шк. світ, 2012. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
10. Масол Л. М. Масол Л. М. Мистецтво (інтегрований курс) : підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л. М. Масол. – К.: Видавництво «Світоч», 2013. – 240 с.: іл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://4book.org/uchebniki-ukraina/5-klas/751-mistetstvo-5-klas-masol-2013>
11. Масол Л. М. Мистецтво. Робочий зошит для учнів 5 класу: навч. посіб. / Л. М. Масол, О. В. Гайдамака, Г. В. Кузьменко. – К. : Світоч, 2013. – 80 с. :

іл.

12. Масол Л. М. Мистецтво (інтегр. курс) : підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л. М. Масол. – К.: Видавництво «СВІТОЧ», 2014. – 208 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://4book.org/uchebniki-ukraina/6-klas/1639-mistetstvo-6-klas-masol>
13. Масол Л. М. Мистецтво. Робочий зошит. 6 клас: навч. посіб. / Л. М. Масол, О. В. Гайдамака, Г. В. Кузьменко. – К. : СВІТОЧ, 2014. – 72 с. : іл.
14. Масол Л. М. Мистецтво (інтегрований курс) : підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л. М. Масол, О. В. Гайдамака, Г. В. Кузьменко, Н. А. Лемешева. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2016. – 256 с.: іл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://oipoppe.net/public/repository/mystectvo_7_kl.pdf
15. Методичні рекомендації з виробничої практики для студентів IV курсу напряму підготовки «Образотворче мистецтво» (ОКР «бакалавр») / уклад. Г.В. Кузьменко. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 76 с. (Наявний в бібліотеці Інституту мистецтв в 10 примірниках та електронному репозиторії <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)
16. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів: Музичне мистецтво; Образотворче мистецтво; Інтегрований курс «Мистецтво». 5 – 9 класи. / Л. Масол, О. Коваленко, Г. Сотська, Г. Кузьменко [та ін.] / – К. : Видавничий дім «Освіта», 2013. – 32 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/educational_programs/1349869088/
17. Папіш Л. В. Образотворче мистецтво : підруч. для 7-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л. В. Папіш, М. М. Шутка. – К. : Грамота, 2015. – 128 с. : іл. Сайт Шкільні підручники. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchnyk.com.ua/715-obrazotvorche-mistetstvo-7-klas-papish-2015.html>
18. Предметний тиждень у школі. Образотворче мистецтво (методичний посібник для вчителів). – Х.: ПФ «Антіква», 2002. – 80 с. укр.. мовою.
19. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 360 с
20. Рубля Т. Є. Образотворче мистецтво : 7 кл. : Підруч. для загальноосвіт. навч. закл. / Т. Є. Рубля. – К.; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2014. – 200 с. : іл. Сайт 4book. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://4book.org/uchebniki-ukraina/7-klas/1963-obrazotvorche-mistetstvo-7-klas-rublya-2015>
21. Твори українського образотворчого мистецтва на уроках в школі: Метод. рекомендації для вчителів образотворчого мистецтва шкіл різного типу навчання / Авт.-укл. С.В.Коновець. – К.: ІЗМН, 1997. – 64 с.
22. Федун С. І. Образотворче мистецтво : підруч. для 7-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / С. І. Федун, О. В. Чорний. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2015. – 192 с. : іл. Сайт Шкільні підручники. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchnyk.com.ua/717-obrazotvorche-mistetstvo-fedun-chorniy-7-klas.html>